

LATVIJAS JŪRAS AKADĒMIJA

APSTIPRINĀTS
LJA Senāta sēdē
2002.gada 23.decembrī
protokols Nr.56

Grozījumi apstiprināti LJA Senāta sēdēs:

23.02.04., protokols Nr.68,
19.09.05., protokols Nr.81,
22.05.06., protokols Nr.88,
29.01.07., protokols Nr.93,
28.05.07., protokols Nr.96,
31.03.08., protokols Nr.103,
12.01.09., protokols Nr.110,
12.02.09., protokols Nr.111,
17.01.11., protokols Nr. 130,
30.05.11., protokols Nr.133,
09.12.13., protokols Nr.153,
27.11.2017. protokols Nr.187

REDAKCIJA – 13
05.10.2020. protokols Nr.32

NOLIKUMS

Rīgā

23.12.2002.

Nr. 5

Par Latvijas Jūras akadēmijas studējošo un Jūrskolas izglītojamo jūras un krasta praksēm

1. VISPĀRĒJIE NOTEIKUMI

- 1.1. Nolikums nosaka mācību prakšu uz kuģiem jūrā un krasta uzņēmumos (turpmāk - prakšu) programmu īstenošanas principus Latvijas Jūras akadēmijā (turpmāk tekstā – LJA) un LJA Jūrskolā.
- 1.2. Nolikums ir izstrādāts, pamatojoties uz 1978.gada Starptautiskās konvencijas par jūrnieku sagatavošanu un diplomēšanu, kā arī sardzes pildīšanu (ar grozījumiem) (turpmāk – STCW konvencija) un citu jūrniecības jomu reglamentējošo normatīvo aktu prasībām, Augstskolu likumu, LJA Satversmi u.c. spēkā esošo, normatīvo aktu prasībām *par praktisko apmācību*, sagatavojot LJA studējošos (turpmāk tekstā - studējošie) un LJA Jūrskolas izglītojamos (turpmāk tekstā – izglītojamie) darba pienākumu pildīšanai atbilstoši izvēlētajai studiju/mācību programmai iegūtajā profesijā.
- 1.3. Nolikums ir saistošs visiem studējošiem, izglītojamiem un akadēmijas darbiniekiem, kuri piedalās prakšu nodrošināšanā un to rezultātu novērtēšanā.
- 1.4. LJA maģistrantu prakses regulē LJA 2005.gada 1.novembra Norādījumi Nr. 4 “Par Latvijas Jūras akadēmijas maģistrantu praksēm”.
- 1.5. *izslēgts, 2013.gada 9.decembra LJA Senāta sēdes protokols Nr.153.*
- 1.6. Nepilna laika neklātienē studējošajiem, kuri uzsākuši studijas LJA bez darba pieredzes jūrā, pēc pirmā kursa programmas sekmīgas apguves jānododas praksē uz kuģiem jūrā.

2. NOSŪTĪŠANA PRAKSĒ

- 2.1. Ar LJA rektora rīkojumu praksēs atļauts nosūtīt studējošo/izglītojamo, kurš apguvis pirms prakses noteiktos studiju programmas elementus. Atkāpes no šīs prasības studējošiem pieļaujamas saskaņā ar LJA Nolikuma Nr. 10 „Par semestra pārbaudēm Latvijas Jūras akadēmijā” 7. sadaļā noteikto.
- 2.2. Studējošiem, kuriem ir piešķirts akadēmiskais atvaļinājums, nepieciešamības gadījumā praksi atļauts iziet akadēmiskā atvaļinājuma laikā.
- 2.3. Neattaisnota priekšlaicīga prakses pārtraukšana pēc studējošā/izglītojamā iniciatīvas, kā arī neattaisnota kavēšanās praksē, uzskatāma par LJA noteiktās kārtības pārkāpumu.

- 2.4. Par pamatu rīkojumam nosūtīšanai praksē kalpo trīspusējais mācību prakses līgums, kuru paraksta prakses vietas pārstāvis, studējošais/izglītojamais un LJA rektors.
- 2.5. Gadījumos, kad studējošais/izglītojamais ir aizgājis praksē bez parakstīta trīspusēja prakses līguma, prakse netiek ieskaitīta.
- 2.6. Nepilna laika neklātienē studējošie jūrnieki, kuri praksi iziet uz kuģa, kur viņiem ir darbavieta, trīspusējo līgumu nepieciešamības gadījumā var sastādīt bez kompānijas pārstāvja paraksta, ko noformē un nosūta no kuģa ar kapteiņa parakstu uz LJA elektroniskā formātā (vēlāk iesniedzot oriģinālu Personāla un juridiskajā daļā).

3. PRAKŠU VIETAS

- 3.1. LJA, lai nodrošinātu studējošiem/izglītojamiem paredzēto prakšu iziešanas iespējas, sadarbojas ar kuģošanas kompānijām, jūrnieku aģentēšanas firmām, citiem ar ostu un kuģošanu saistītiem uzņēmumiem un ārvalstu jūrniecības (vai ar to saistītām) mācību iestādēm, savstarpēji noslēdzot sadarbības līgumu vai cita veida vienošanos.
- 3.2. Atsevišķos gadījumos prakses vietas pēc savas iniciatīvas rod paši studējošie/izglītojamie, kuri ir saņēmuši studiju programmas direktora atļauju.
- 3.3. Saskaņojot ar studiju programmas direktoru, studējošie var izvēlēties prakses vietu pēc savas iniciatīvas šādos gadījumos:
 - 3.3.1. studējošiem ir kvalifikācijas dokuments atbilstoši STCW standartam A-II/1 un attiecīgi A-III/I, vai augstāks;
 - 3.3.2. kuģošanas kompānijas – tradicionālie, ilggadīgie LJA sadarbības partneri, kas atbilst punktā 3.4.1. noteiktiem pamatkritērijiem, nevar piedāvāt pietiekošu skaitu prakses vietu, vai nevar piedāvāt praksi studiju programmās noteiktajos termiņos.
- 3.4. Punktā 3.3. (ar apakšpunktiem) noteiktajos gadījumos jāizpilda sekojoši kritēriji prakses vietas izvēlei:
 - 3.4.1. Pamatkritēriji:
 - 3.4.1.1. kompānija neiebilst, ka tiek slēgts trīspusējais mācību prakses līgums,
 - 3.4.1.2. *izslēgts, 2011. gada 17. janvāra LJA Senāta sēdes protokols Nr. 130*
 - 3.4.1.3. prakses vietu nodrošina kuģošanas kompānija, kura ir sertificēta atbilstoši ISM kodeksam,
 - 3.4.1.4. *izslēgts, 2011. gada 17. janvāra LJA Senāta sēdes protokols Nr.130*
 - 3.4.2. *izslēgts, 2011. gada 17. janvāra LJA Senāta sēdes protokols Nr. 130*
 - 3.4.2.1. *izslēgts, 2011. gada 17. janvāra LJA Senāta sēdes protokols Nr. 130*
 - 3.4.2.2. *izslēgts, 2011. gada 17. janvāra LJA Senāta sēdes protokols Nr. 130*
- 3.5. *izslēgts, 2013. gada 9.decembra LJA Senāta sēdes protokols Nr. 153*

4. PRAKŠU ILGUMS, SATURS UN NOVĒRTĒŠANA

- 4.1. Prakšu ilgumu un saturu nosaka attiecīgie studiju plāni un prakšu programmas. Jūras prakses norise un rezultātu novērtējumi tiek dokumentēti VAS Latvijas Jūras administrācijas Jūrnieku reģistra apstiprinātā Jūras prakses grāmatā (turpmāk tekstā - prakses grāmata), kura aizvieto Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumos Nr. 785 „Mācību prakses organizācijas un izglītojamo apdrošināšanas kārtība”, noteikto prakses dienasgrāmatu.
- 4.2. Studējošie var pieteikties praksē ārpus studiju plānā noteiktā laika, prakses vietu un laiku saskaņojot ar studiju programmas direktoru un ņemot vērā šī nolikuma 3.sadaļu. Ārpusplāna prakse neatbrīvo studējošo no studiju plānā paredzētās prakses apjoma un termiņiem un nedrīkst traucēt studiju plānā noteikto teorētisko apmācību.
- 4.3. Izglītojamie ārpus mācību plānā noteiktā laika praksi iziet nav tiesīgi.
- 4.4. Prakses apjoms studējošajiem kredītpunktos tiek aprēķināts šādi: jūras praksei – 5 (piecas) kalendārās dienas atbilst vienam kredītpunktam; kuģu remonta/krasta praksei – 7 (septiņas) kalendārās dienas (t.sk. piecas darba dienas) atbilst vienam kredītpunktam; praksei LJA darbnīcās un praktiskās apmācības studiju kursam “Mašīntelpas trenāžieris” - 7 (septiņas) kalendārās dienas (t.sk. piecas darba dienas) atbilst vienam kredītpunktam.
- 4.5. Prakses apjoms Jūrskolas izglītojamajiem noteikts atbilstoši konkrētajai specialitātei paredzētajam kvalifikācijas prakses apjomam stundās.
- 4.6. Prakses kopējo apjomu kredītpunktos nosaka attiecīgā studiju programma. Ja studējošais bijis jūras praksē ne mazāk kā 75% no attiecīgajā specialitātē paredzētā jūras cenza, un ir izpildījis visu prakses uzdevumos noteikto programmu, viņam var ieskaitīt visus konkrētajā studiju programmā jūras praksē paredzētos kredītpunktus.

- 4.6.1. Profesionālajās bakalaura studiju programmās studējošajiem kuģu mehāniķiem un kuģu elektromehāniķiem līdz Valsts pārbaudījuma “Kompleksais eksāmens specialitātē” noteiktajam datumam jāiegūst 70% kopējā cenza, t.sk. 75% no attiecīgajā specialitātē paredzētā jūras cenza.
- 4.7. Gadījumos, ja studējošais līdz studiju plānā paredzētai kārtējai jūras praksei vai nepilnā tās laikā ir izpildījis prasības par jūras cenu vai ir ieguvis kvalifikācijas dokumentu atbilstoši STCW konvencijas A-II/1 vai A-III/1 standarta prasībām, atļauts šo praksi jūrā pilnībā vai tās atlikušo daļu aizstāt ar praksi krastā ar kuģošānu saistītā uzņēmumā vai iestādē.
- 4.8. Gadījumos, kad studiju plānā paredzētā kārtējā prakse nav veikta no studējošā neatkarīgu iemeslu dēļ, prakse uzskatāma par atliktu, vienlaikus atļaujot studējošam turpināt studijas. Atliktā prakse īstenojama tuvākā iespējamā laikā apgūstamās studiju programmas ietvaros.
- 4.9. Prakses izpildi vērtē ieskaitē ar atzīmi pēc 10 (desmit) ballu skalas, pamatojoties uz prakses atskaiti, ierakstiem un vērtējumiem prakses grāmatā par uzdevumu izpildi, iemaņu un prasmju apguvi. Prakses ieskaiti dokumentē veidlapās P6-1-13 (pilna laika klātienē studējošajiem), P6-2-5 un P6-1-16 (nepilna laika neklātienē studējošajiem). Ja studiju plānā paredzētā kārtējā prakse ir izieta vairākās prakses vietās, visu prakses daļu sasniegumus vērtē kopumā ar vienu atzīmi.
- 4.10. Ieskaite par praksi jāiegūst četrpadsmit dienu laikā pēc oficiālā prakses beigu datuma. Gadījumos, kad praktikants ir attaisnoti aizkavējies praksē, ieskaite par praksi jāiegūst četrpadsmit dienu laikā pēc atgriešanās no prakses.
- 4.11. Kuģu remonta (krasta)/darbnieku prakse var tikt ieskaitīta tikai līdz Valsts pārbaudījuma “Kompleksais eksāmens specialitātē” noteiktajam datumam.

5. JŪRAS PRAKSE UN CENZS

- 5.1. Jūrnieku kvalifikācijas dokumentu saņemšanai nepieciešamo jūras cenu nosaka 2005.gada 22.novembra Ministru kabineta noteikumi Nr.895 „Jūrnieku sertificēšanas noteikumi”. Jūras cenu apliecinošie dokumenti ir jūrnieka grāmatiņa un apliecība par darbu uz kuģa (Veidlapa P6-3-1).
- 5.2. Absolvējot LJA, par minimāli pieļaujamo jūras un darbnīcu/kuģu remonta cenu uzskatāms:
- 5.2.1. beidzot I vai II līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmas:
- 5.2.1.1. *nepilna laika neklātienē - 100% no attiecīgajā specialitātē paredzētā cenza;*
- 5.2.1.2. *pilna laika klātienē - atbilstoši paredzētajam kredītpunktu apjomam konkrētās specialitātes studiju programmas ietvaros;*
- 5.2.2. beidzot profesionāla bakalaura studiju programmas „Jūras transports-kuģa vadīšana”, „Jūras transports-kuģa mehānika”, „Jūras transports-kuģa elektroautomātika” –
- 5.2.2.1. ne mazāk kā 75% jeb 270 kalendārās dienas no attiecīgajā specialitātē paredzētā jūras cenza kuģu vadītājiem;
- 5.2.2.2. ne mazāk kā 70% jeb 252 kalendārās dienas no kopējā cenza kuģu mehāniķiem un kuģu elektromehāniķiem, t.sk. 75% jeb 135 kalendārās dienas no attiecīgajā specialitātē paredzētā jūras cenza.
- 5.2.3. beidzot LJA Jūrskolu kuģu vadītāju un kuģu mehāniķu specialitātēs:
- 5.2.3.1. 960 stundas jeb 120 kalendārās dienas no attiecīgajā specialitātē paredzētā jūras cenza;
- 5.2.3.2. 140 stundas jeb 18 kalendārās dienas kuģu mehāniķiem no kuģu remonta prakses cenza (t.sk. prakse LJA darbnīcās un uz pontona “Kadets”);
- 5.2.4. Informāciju par katra studējošā/izglītojamā iegūto cenu apkopo praktikanta personas datu un jūras cenza elektroniskā uzskaites žurnālā.
- 5.3. Iztrūkstošo jūras vai kuģu remonta cenu, kas nepieciešams kuģa virsnieka kvalifikācijas dokumentu iegūšanai atbilstoši STCW konvencijas prasībām studējošais/izglītojamais iegūst izejot praksi jūrā pēc LJA vai LJA Jūrskolas absolvēšanas *vai fakultatīvi diplomdarba/diplomprojekta izstrādes laikā, noslēdzot trīspusējo prakses līgumu, un aizstāvot attiecīgu prakses atskaiti par maksu.*

6. PRAKSES PROCESA VADĪBA

- 6.1. Prakses kā studiju procesa daļas pārraudzību kopumā veic *studiju* prorektors.
- 6.2. Prakses kā mācību procesa daļas pārraudzību LJA Jūrskolā kopumā veic *JTN* direktors.
- 6.3. Akadēmiskā padome periodiski izskata ziņojumus par prakšu plānošanu, to norises gaitu un rezultātiem, un pieņem atbilstošus lēmumus.
- 6.4. Profilējošo nodaļu direktoru un citu darbinieku rīcību prakšu nodrošināšanā nosaka LJA KVS procedūra Nr. P6-3 „Prakse”.
- 6.5. Praktikantu tiesības, pienākumus un rīcību pirms prakses un prakses laikā, kā arī atgriežoties no prakses akadēmijā, nosaka KVS procedūra Nr. P6-3 „Prakse”.

- 6.6. Studējošo pirms prakses instruktāžas dokumentē protokolos par instruktāžām.
- 6.7. Izglītojamo pirms prakses instruktāžas novadīšanu dokumentē mācību žurnālā sadaļā „instruktāžas”.
- 6.8. Prakses plānotājs ir atbildīgs par prakses organizēšanu, metodiskā atbalsta sniegšanu praktikantiem, instruktāžas veikšanu par praktikaņa pienākumiem prakses laikā un pēc tās, instruktāžas veikšanu par prakses grāmatas aizpildīšanu un noformēšanu kārtību, kā arī jūras/kuģu remonta/krasta prakses un prakses LJA darbnīcās uzskaiti un informācijas sniegšanu atbildīgajām institūcijām.
- 6.9. *izslēgts, 2017.gada 27.novembra LJA Senāta sēdes protokols Nr.187.*
- 6.10. Prakses grāmatā norādīto uzdevumu / prakses programmas izpildes novērtēšanu veic studiju programmas direktori vai to pilnvaroti mācībspēki.
- 6.11. Potenciālie praktikanti ar prakses programmu tiek iepazīstināti iepriekšējā semestra laikā pirms prakses uzsākšanas.

7. NOSLĒGUMA JAUTĀJUMI

- 7.1. Atzīt par spēku zaudējušiem šādus normatīvos aktus:
 - 7.1.1. LJA 28.03.94. Senāta lēmumu "Par LJA studentu un LJA Rīgas Jūrskolas audzēkņu prakšu organizēšanas pilnveidošanu un Latvijas Jūrnieku reģistrā uzskatāmā remonta darba stāža saskaņošanu" (Protokols Nr. 10);
 - 7.1.2. LJA 13.02.95. Akadēmiskās padomes lēmumu Nr.50 "Par prakses organizatorisko sakārtošanu";
 - 7.1.3. LJA 11.05.98. Akadēmiskās padomes lēmumu Nr.164 "Par akadēmijas studentu un jūrskolas audzēkņu pielaišanu pie valsts pārbaudījumiem atkarībā no praksēs iegūtā cenza";
 - 7.1.4. LJA 19.05.2001. Senāta noteikumu "LJA iekšējās kārtības noteikumi studiju un mācību darbā" (Protokols Nr.41) ar grozījumiem, sadaļu 6. "Prakses";
 - 7.1.5. LJA 31.03.2008. Senāta lēmumu "Nolikums par LJA studentu un jūrskolas audzēkņu praksēm" (protokols Nr. 103);
 - 7.1.6. LJA 12.01.2009. Senāta lēmumu "Nolikums par LJA studentu un jūrskolas audzēkņu praksēm" (protokols Nr. 110);
 - 7.1.7. LJA Norādījumi Nr. 1 „Darbinieku rīcība prakses jautājumos”.
 - 7.1.8. LJA Norādījumi Nr. 2 „Studentu/audzēkņu rīcība saistībā ar praksi”.
- 7.2. ***Nolikuma Redakcija – 13 stājas spēkā ar 2020. gada 5.oktobri.***

LJA Senāta priekšsēdētājs

G.Lauža

LJA Senāta sekretārs

A.Arnicaņe